

Bölüm 17

Kurulu düzenden öğrenilen dersler

°Ey haylaz, karıncaya git,
Onun yollarını araştır ve bilge ol. (6:6)

Kurulu düzenle kişisel alışkanlıklar arasında koputluklar	sayfa 213
Doğa ile güncel yaşamın koputlulukları.....	sayfa 216
Doğa ile zarar oluşturucu insanlar arasında koputlar	sayfa 219
Bilgelik ve ruhsal güçlülük örnekleri	sayfa 222

I. Özlenen alışkanlıklarla koputluklar

A. Doğru yaşam

1. Güneşin parlaklığı gibi

4:18 ¹⁸“Öte yandan doğruların yolu tan ağırtısı gibidir;
Gün aydınlanıncaya dek gitgide parlak.

2. Hep yeşeren ağaç gibi

11:28 ²⁸Servetine bel bağlayan düşüş yolcusudur;
Öte yandan doğru insan taze yaprak gibi yeşerecek.

12:12 ¹²Kötü kişi *kötülüğünü savunmaya* kötünün hisarını özler,
Ama doğrunun kökü sapasağlam durur.

B. Bilgelikle balda koputluklar

24:13 ¹³Evladım, bal ye, sağlıklıdır;
Bal gümecinin süzmesi ağza tatlıdır.

24:14 ¹⁴Bunun gibi bilgelik de ruhunda öylesi etkilidir.
Onu bulursan geleceğini sağlama bağlarsın;
Umudun da boşa çıkmaz.

C. Pak dil ve tertemiz akar su

10:11 ¹¹Doğru insanın ağızı yaşam pınarıdır,
Ama kötülerin ağızı kaba kuvveti çörekendirir.

18:4 ⁴İnsan ağızından çıkan sözler çağlar su gibidir;
Bilgelik pınarıyla derinden kaynayan su..

Ç. Neşeli ruh

1. Sürekli şölen gibi

15:15 ¹⁵Düşkünün bütün günleri perişanlıktır,
Ama sevinçli yürek sürekli şölen gönencindedir.

2. Yararlı ilaç gibi

17:22 ²²Neşeli yürek sağlığa etkin ilaçtır;
Öte yandan çökkün ruh kemiklerin gücünü kemirir.

D. Yürekten bağıllık ve canıtazeleyen kar

25:13 ¹³Biçim döneminde kar serinliği nasılsa,
Güvenilir ulak da kendisini gönderenlere öyledir:
Baştakilerin ruhunu canlandırır.◊

E. Tanrısal güven ve arslan

28:1 ¹Kendisinin ardına düşen biri olmadan kötü kişi kaçar;
Öte yandan doğru kişiler genç aslan gibi dimdik durur.

F. Erdemli ev bayanıve değeri yüksek süs

31:10 ¹⁰Yeteneđi yerinde olan kadını kim bulabilir?
Çünkü onun değeri yakutlardan üstündür.

II. Özlenmez alışkanlıklarla koputluklar

A. Güvenilmezlik

1. Yönünü papıyan kuş gibi

27:8 ⁸Yuvasından kopan kuş nasılsa,
Ocağından iraklara düşen insan da öyledir.

2. Acıoluşturan yaralar gibi

25:19 ¹⁹Bunalım anında sadakatsiz insana güvenirsen,
Sallanan dişe ya da aksayan ayağa
umut bağlayana dönüşürsün.

B. Tembellik

1. Yaban otu tarlasıgibi

24:30 ³⁰Haylazın tarlasından geçtim;
Kavramsız bireyin de bağından,

24:31 ³¹Baktım, her yan dikenlerle örtülü,
Sağ sol ısırğanlarla dolu,
Duvarın taşlarıysa sağa sola serpili.

24:32 ³²Gördüklerime durdum düşündüm;
Bir ders edindim.

2. Dikenli çit gibi

15:19 Ama doğrularınki arızasız yol benzeridir.

3. Rahatsız edici sirke ve duman gibi

10:26 ²⁶Dişlere sirke gözlere duman neyse,
Aylak aylak dolaşan ulak da efendisine odur.

4. Karıncanın gösterdiği çalışkanlıktan yoksun

6:6 ⁶Ey haylaz, karıncaya git,
Onun yollarını araştır ve bilge ol.

6:7 ⁷Başında hükümrân, bir başkan ve komutan bulunmazken.

6:8 ⁸Yaz aylarından yiyeceğini istifler,
Harman döneminde yiyeceğini biriktirir.

5. Sağduyu yoksunluğu ve domuzun burnuna asıyaltın halka

11:22 ²²Domuzun burnunda altın halka neyse,
Güzel, ama sağduyudan yoksun kadın da öyledir.

III. Tanrıyla ve O'nun Sözü'yle koputluklar

A. Tanrının insanı sınaması ve gümüşün, altının denenmesi ve arıtılması

17:3 ³Gümüş potayı gerektirir, altın da ocağı;
Ama insanların yüreğini RAB çözümler.

B. Tanrının özyapıya sınavı ve el lambası

20:27 ²⁷Ademoğlunun canı RAB'bin elinde lambadır,
Kişinin öz varlığını araştırır.

C. Tanrının yöneticilere ve ymâklara egemenliği

21:1 ¹Kralın yüreği RAB'bin elinde su yatağı gibidir;
Onu dilediği yöne doğrultur.

Ç. Tanrının Sözü ve yön gösteren ışık

6:23 ²³Buyruk sana çırağdır, öğretiyse ışık.
Sıkıdüzen uyarıları yaşam yoludur.

I. Kpisel ilişkilerle koşutluklar

A. Dostun etkisi ve demirin eğesi

27:17 ¹⁷Demir demiri biler,
İnsan da insanın yüzünü.

B. Dostun danışmanlığı ve hoş kokulu parfüm

27:9 ⁹Hoř kokulu yağla hint sümbülü cana sevinç getirir;
Dostla danşmaksa ruhun ezincini giderir.

C. Gönülden bağlıyeş ve sürekli canlılık getiren akar su

5:15 ¹⁵Suyunu kendi sarnıcından iç;
Kuyundan akar sularla doy.

5:18 ¹⁸Kaynakların kutlansın,
Gençliğinde evlendiğin eşinle sevin.

Ç. Hoşnutluğu beliren yönetici ve gerekli yağmur

16:15 ¹⁵Kralın yüzündeki gülümseme yaşam habercisidir;
Onun ltfu bahar yağmurunu taşıyan bulut gibidir.

D. Kskrtulan yönetici ve arslan

20:2 ²Kralın fkesi genç aslanın kkreyişiyle çağrışımdadır;
Onun kızgınlığına yol ačan kendi yaşamını tehlikeye atar.

19:12 ¹²Kralın fkesi aslanın kkreyişiyle çağrışımlıdır;
Öte yandan onun ltfu yeşillik üzerinde çiy gibidir.

E. Kefil olan ve ağa tutulan hayvan

6:1 ¹Evladım, eğer komşuna kefil oldunsa,
Eğer yabancıya yükümlülükle bağlandınsa,

6:2 ²Kendi ağzının sözleriyle tuzağa dştnse,
Ağzının vaadıyla tutuldunsa

6:5 ⁵Ceylan elden kaçarak gidercesine kurtul.
Tuzak kuranın elinden kuşun çırpınarak uçması gibi..

II. Ȳ yapam dűpűnceleriyle koputluklar

A. Ȳ yapam ve derin su

20:5 ⁵İnsanın yűreęinde iten içe danıřma
derin kuyunun sularına benzer;
Ama kavramlı birey onu yűzeye çıkarır.

B. Bireyin gerçek kiřiliđi ve suda yansymasý

27:19 ¹⁹Suda yansıyan yűz benzeri,
İnsanın ruhu insanın űz niteliğini yansıtır.

III. Kurucu sűzlerle koputluklar

A. Tatlısűzler ve bal

16:24 ²⁴Tatlı sűz gűme balı gibidir.
Cana tatlı, bedene sağlık..

B. Uygun dűpűnce ve iřlenmiř altın

25:11 ¹¹Yerinde sűylenen sűz,
İřlenmiř gűműřte altın elma gibidir.

25:12 ¹²Altın kűpe ya da altın gerdanlık neyse,
Bilgili kiřinin azarını iřiten kulak da űyledir.

C. Sevindirici haber ve içi canlandıran su

25:25 ²⁵Susayana soğuk su neyse,
Irak űlkeden gelen iyi haber de űyledir.

IV. Uygunsuz sűzlerle koputluklar

A. Keskin sűzlerle kiř

12:18 ¹⁸Kimisi yűreęe hançer saplarcasına tutarsız sűz sűyler,
Ama bilge insanın dili şifa getirir.

25:18 ¹⁸Komřusuna karşı yalancı tanıklık eden,
Topuz, kılıç, sivri ok benzeridir.

B. Uygunsuz dil ve yakan alev

16:27 ²⁷Düşük insanın dudakları kötülük çukurunu kazar;
Onun dudaklarında yanan ateş varmışcasına.

C. Dedikodu ve derin yara

18:8 ⁸Çekiştiricinin lakırdıları tulumba tatlısı gibidir;
İnsanın iç yaşamına iniverir.

Ç. Çekiştirmek ve kasırga

25:23 ²³Kuzey rüzgârı yağmuru getirir,
Bunu andırıpta sürtüşmeci dil de öfkeli bakışları oluşturur.

D. Haksız suçlama ve yönünü paşyan kuş

26:2 ²Serçenin sağa sola sıçraması,
kırlangıcın yok şuraya yok buraya uçuşması nasılsa,
Nedensiz lanet de etki bırakmaktan yoksundur.

V. Uygunsuz tutumla ilgili koputluklar

A. Başkasının ipine karışmak ve kudurmuş köpeği tutmak

26:17 ¹⁷Kendisini ilgilendirmeyen çatışmaya katılan,
Yoldan geçen köpeği kulaklarından tutan biri gibidir.

B. Kendi kendini yüceltmek ve bollukla bal yemek

25:27 ²⁷Bol balla doymanın yararlılığı yoktur;
Yücelik kovalamanın çektiği baş ağrısı bastırıcıdır.

C. Böbürlenmek ve yağmursuz bulut

25:14 ¹⁴Nemsiz bulut ve yağmursuz yel neyse,
Vermemiş olduğu armağanla övünen de buna benzer.

Ç. Duygusuzluk ve soğuda açık bırakmak

25:20 ²⁰Yüklü cana ezgiyle yaklaşmak,
Soğukta kişinin sırtından paltosu çıkarmak,
Ya da yaraya sirke çalmaktır.

D. Bir ahmağyonurlandıymak ve mevsim dđpyetkinlik gđsteren hava

26:1 ¹Yazın kar, hasatta yağmur hiç de aranmaz;
Kafasız bireye yücelik hiç yakışmaz.

VI Tökeze ve yersiz isteklere sürükleyen durumlarla koğutlar

A. Zenginlik ve uçup kaçan kuğlar

23:4 ⁴Varlık edinmeye uğraşma;
Aklını kullan, bu kovalayıştan vazgeç!

23:5 ⁵Gözlerini açıp kapamanla yok olur.
Zenginlik kanatlarını açarak uçar,
Kartal gibi göklere çıkar.

B. Cinsel uygunsuzluk ve ateğ

6:27 ²⁷Bir insan koynuna ateş alır da giysisi yanmaz mı?

6:28 ²⁸Ya da birisi ateş korlarında yürürse,
Ayakları kavrulmaz mı?

6:29 ²⁹Komşusunun eşiyle ilişki kuran tıpkı bunun gibidir.
Ona yaklaşan hiç kimse suçsuz çıkarılmayacak.

C. Ýki düpkünlüdü ve sihirli yılan işyması

23:31 ³¹Şarabın çekici kızılığına, kadehte parlamasına,
Rahatlıkla boğazdan kaymasına bakıp da aldanma;

23:32 ³²Bunun gerisinde yılanın dişi, engereğin sokuculuğu bekler.

Doğa ile zarar oluğturucu insanlar arasında koğutlar

I Bağkalarına sarsıntıgetiren insanlarla koğutlar

A. Çekipen kiği ve yakılan ateğ

26:21 ²¹Kora kömür, ateşe odun neyse,
Sürtüşmeye başlangıç olan insan da odur.

B. Çekipmeci kadın ve su sızan dam

27:15 ¹⁵Yağmurlu günde sürekli damlama
Dırdırcı kadının tutumuyla çağrışımlıdır.

27:16 ¹⁶Onu dizginlemeye çalışmak,
Esen rüzgârı, ya da sağ elinin avucuyla,
Zeytinyağını tutma çabasına benzer.

C. Kırgın birey ve yayıkta çalkalanan tereyağ

30:33 ³³Çünkü dövülen süttten tereyağı oluşur,
Zorlanan burun kan koyuverir,
Sürtüşme çatışmaya götürür.

Ç. Dedikoducu ve ateşe kömür odun atmak

26:20 ²⁰Odun tükenince ateş söner;
Bunun gibi laf taşıyanın bulunmadığı yerde sürtüşme son bulur.

D. Baskıyın insan ve dehpiteli fırtına

28:3 ³Yoksula baskı uygulayan sefil,
Ürünü mahveden sağanak gibidir.

E. Katıyürekli yönetici ve yabı hayvan

28:15 ¹⁵Kükreyen aslan, saldıran ayı nasıl davranırsa,
Savunmasız bir halkın başındaki diktatör de öyledir.

II. Başkalarıyters yöne sürükleyen insanlarla koputlar

A. İki yüzlü insan ve gümüşle kaplı toprak kap

26:23 ²³Kötü yürekte boşalan kandırcı dilin sözleri,[◇]
Gümüş posasıyla sıranmış toprak kap benzeridir.

B. Günah iplayen inanlyve kirlı su

25:26 ²⁶Suyu bulanık pınar ya da kirlı kuyu neyse,
Kötünün yanında etkisi gitmiş doğru birey de odur.

C. Evlilik dışıncinsel ilipkiye giren insan

1. Karanlık bir kuyu gibi

23:27 ²⁷Hayat kadını derin mi derin çukurdur;
Gevşek kadın dapdaracak bir kuyu..

2. Hayvan kesen

7:22 ²²Genç, akılsız biri gibi onun ardından gitti;
Tıpkı boğazlanmaya götürülen öküz gibi..
İlmiksiz ip takılmış geyik gibi.

7:23 ²³Kuş tuzağa dalarcasına, duraksamadan
o kadının ardından gider.
Bir ok onun ciğerine saplanıncaya dek.
Bunun yaşamı pahasına olacağını hiç kestiremeden.

3. (Bağla sürülü) acıyot gibi

5:3 ³Çünkü akıllı cinsel ilişkide dolaşan kadının dilinden bal damlar;
Ağızıysa yağdan daha cerbezeli.

5:4 ⁴Eyvah! Sonu pelinotu ayarı acıdır;
İki ağızlı kılıç gibi keskindir.

III. Tanrıya direnenlerle koputlar

A. Ahmak

1. Köpekle kusmuğu gibi

26:11 ¹¹Köpeğin kendi kusmuğuna döndüğü gibi,
Akılsızlığını yineleyen ahmak insan da odur.

2. Kudurgan dişi ayıgibi

17:12 ¹²Yavrularından edilmiş dişi ayıya rastlamak
Aklını kaçıran sapıkla karşılaşmaktan yeğdir.

3. Ýnatçý buyruđa uymaz merkep

26:3 ³Beygire kamçı, eşeğe gem,
Kafasızların sırtına da kötek..

4. Kötürüm, sağlantıy bacaklar gibi

26:7 ⁷Kötürümün sarkık bacaklarına benzer,
Akılsızın ağzında bir özdeyiş

5. Ağy bir yük gibi

27:3 ³Taş ağırdır, kum ise ezicidir;
Ama akılsızın insanı çileden çıkarması
ikisinden de beterdir.

B. Günahın düpürdüdü insan

1. Güçlü ve kısa süreli kasırga

10:25 ²⁵Kasırga gelip geçince kötü kişi yok olur;
Öte yandan doğru kişi sonsuzu kapsayan temeldir.

2. Geçit vermeyen karanlık gibi

4:19 ¹⁹“Kötülerin yolu zifiri karanlığa benzer;
Neye takıldıklarını bilmezler.

Bilgelik ve ruhsal güçlülük örnekleri (Bölüm 30'dan)

I. Bilgelik örnekleri

A. Küçük yaratıkların yapımlarını sürdürmeyi başarır.

30:24 ²⁴Yeryüzünde küçük ama aşırı oranda akıllı dört yaratık vardır:

B. Karıncalar kısa gerekli hazırlı yapar.

30:25 ²⁵Güçten yoksun karınca topluluğu;
Yiyeceklerini yazdan biriktirecek kadar derin düşünceli.

C. Porsuklar güvenli yuva bulur.

30:26 ²⁶Kaya porsukları yuvalarını kaya kovuklarında kuran
güçsüz bir küme,

Ç. Çekirgeler toplum olarak birlikte çalışır.

30:27 ²⁷Kralsız, buna karşın binler bölüğu düzeninde ilerleyen çekirge
topluluğu;

D. Örümcekler çevreleriyle uyuma girer.

30:28 ²⁸Elle yakalanabilen, öte yandan da
kral saraylarında gezen kertenkele.

II. Güç ve asalet örnekleri

30:29 ²⁹Yürüyüşü haşmetli üç yaratık var; adım atışı görkemli dört yaratık:

30:30 ³⁰Canlı varlıkların en güçlüsü,
Hiç kimsenin karşısında kılını kıpırdatmayan aslan.

30:31 ³¹Kasılarak adım atan horoz ve teke.
Bir de, ordusunun başında adım atan kral.

III. Sanat ve incelik örnekleri

30:18 ¹⁸Beni şaşırtan üç şey var;
Kavrayamadığım dört şey:

30:19 ¹⁹Kartalın gökyüzünde uçuşu,
Yılanın kayalıkta karnıyla sürüklenişi,
Geminin denizde yol yapması,
Erkeğin genç kızla sevişmesi.

IV. Bastılamayan susuzluk örnekleri

30:15 ¹⁵Sülüğün iki kızı vardır;
Biri 'ver' der, öbürü de 'yine ver!'
Hiçbir zaman doymayan üç şey var;
'Yeter' demeyi bilmeyen dört şey:

30:16 ¹⁶Ölüler Ülkesi, döl vermeyen rahim,
Suya susayan yer, 'Yeter' demeyen ateş.

V. Tanrıyegemenliğiyle ilgili örnekler

30:4 ⁴Kimdir göklere yükselip de yine inen?
Kimdir yeli avuçlarında toplayan?
Kimdir suları giysisiyle sarıp sarmalayan?
Kimdir belirleyen dünyanın sınırlarını?
Adı nedir, oğlunun adı nedir? Eğer bilebilirsen..